

جدا سازی سویه های سودوموناس آئروژینوزا تولید کننده متالوبتالاکتاماز از بیماران مبتلا به عفونتهای سوختگی و شناسایی ژنهای bla_{VIM} bla_{IMP} با روش PCR

فاطمه میهنی، آذر دخت خسروی*

گروه میکروبیشناسی و مرکز تحقیقات بیماریهای عفونی و گرمسیری، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز
نویسنده رابط: آذر دخت خسروی، گروه میکروبیشناسی و مرکز تحقیقات بیماریهای عفونی و گرمسیری، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی
جندی شاپور اهواز تلفن: ۰۶۱۱-۳۳۳۰۰۷۴ فکس: ۰۶۱۱-۳۳۳۰۰۲۶ khosravi@yaho.com

تاریخ دریافت مقاله: ۸۶/۳/۶ تاریخ پذیرش مقاله: ۸۶/۳/۲۲

چکیده

زمینه و اهداف: سودوموناس آئروژینوزا یکی از عوامل مهم عفونتهای بیمارستانی خصوصاً در بیماران مبتلا به نقص سیستم ایمنی می باشد. برای درمان عفونتهای شدید ناشی از این میکروارگانیسم آنتی بیوتیکهای متعددی از جمله بتالاکتامها به کار می روند. شیوع بیمارستانی سویه های مقاوم به آنتی بیوتیکهای بتالاکتام بسیار گزارش شده است که از مهمترین عوامل دخیل در این مقاومتها، تولید آنزیم های بتالاکتاماز می باشد. از جمله این آنزیم ها میتوان به متالوبتالاکتامازها اشاره نمود که این آنزیم ها طیف سوبسترای وسیعی داشته و همه بتالاکتامها را، به جز مونوباکتام آرترونوم، هیدرولیز می کنند. در تحقیق حاضر فراوانی تولید متالوبتالاکتاماز در ایزوله های سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمپنیم مورد ارزیابی قرار گرفت.

روش بررسی: در ابتدا الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی ۱۰۰ ایزوله بالینی سودوموناس آئروژینوزا، که از همین تعداد بیمار مبتلا به عفونتهای سوختگی بستری در بیمارستان طالقانی اهواز جدا شده بودند، با تست دیسک دیفیوژن به روش کربی-بائر تعیین شد. تمام ایزوله های کلینیکی سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمپنیم توسط Etest ایمپنیم/ایمپنیم به اضافه EDTA (Etest Metallo-β-Lactamase) برای تولید متالوبتالاکتاماز غربالگری شدند. استخراج DNA از کلنی های کشت خالص توسط روش جوشاندن ساده انجام گرفت. DNAهای استخراج شده با استفاده از پرایمرهای اختصاصی برای ژنهای VIM و IMP متالوبتالاکتاماز توسط روش PCR مورد بررسی قرار گرفتند **یافته ها:** بر اساس نتایج حاصله درصد مقاومت ایزوله ها به شرح زیر بود: سفتراییدیم ۸۱٪، تیکارسلین ۷۰٪، ایمپنیم ۴۱٪، مروپنم ۲۳٪ و پپراسیلین ۲۰٪. در بررسی تولید متالوبتالاکتاماز با روش Etest MBL در ایزوله های مقاوم به ایمپنیم، مشخص شد که ۸ ایزوله از ۴۱ ایزوله مقاوم (۱۹/۵۱٪) متالوبتالاکتاماز مثبت بودند. از ۴۱ ایزوله سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمپنیم جدا شده در طول این دوره تحقیق ۸ ایزوله ای که با روش Etest MBL مثبت شده بودند دارای ژن VIM بودند و ایزوله ای که ژن IMP را داشته باشد شناسایی نشد و ۳۳ ایزوله باقیمانده (۸۰/۴۹٪) برای هر دو ژنهای VIM و IMP منفی شدند.

نتیجه گیری: نتایج این تحقیق نشان می دهد که همانند سایر تحقیقات انجام شده در دیگر نقاط جهان میزان سویه های مقاوم به آنتی بیوتیک سودوموناس آئروژینوزا رو به افزایش است و تولید متالوبتالاکتاماز می تواند یکی از دلایل این امر باشد.

کلید واژه ها: سودوموناس آئروژینوزا، مقاومت آنتی بیوتیکی، متالوبتالاکتاماز

مقدمه

می دهد (۱) و پاتوژن فرصت طلب در بیماران دچار اختلال سیستم دفاعی می باشد (۲). معرفی کرباپنمها به دنیای پزشکی یک امتیاز بزرگ جهت درمان عفونتهای جدی باکتریایی که توسط باکتریهای مقاوم به

سودوموناسها باسیلهای گرم منفی، هوازی و متحرک هستند. سودوموناس آئروژینوزا اغلب به تعداد کم فلور طبیعی روده و پوست انسان را تشکیل

در محیط مک کانکی آگار، تستهای اکسیداز و کاتالاز، واکنش در محیط TSI (Triple Sugar Iron Agar)، تست (Oxidative-Fermentative Medium) OF، بررسی تحرک، تولید اندول و گاز، رشد در ۴۲ درجه سانتی گراد و تولید پیگمان پیوسیانین در محیط مولر هیتون آگار بودند (۱۲).

تعیین حساسیت آنتی بیوتیکی:

الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی نمونه های کلینیکی جدا شده از بیماران سوختگی با تست دیسک دیفیوژن به روش کربی - بائر تعیین شد. آنتی بیوتیکهای استفاده شده در این تحقیق شامل سفنازیدیم (CAZ)، ایمپینم (IPM)، مروپنم (MEM)، تیکارسیلین (TIC)، پیراسیلین (PIP) و سفپیم (FEP) بود که از کمپانی MAST از کشور انگلستان، خریداری شدند. قطر هاله های حاصل از این تست باید با جدول استاندارد ذکر شده که توسط شرکت MAST در اختیار قرار گرفته بود، مقایسه گردید.

Etest متالوبتالاکتاماز (Etest MBL):

در این قسمت از تحقیق سویه های تولید کننده متالوبتالاکتاماز، در ایزوله های سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمپینم توسط نوارهای Etest متالوبتالاکتاماز (AB BIODISK, Sweden) مورد شناسایی قرار گرفتند.

جهت تهیه سوسپانسیون میکروبی ۴ تا ۵ کلنی خالص باکتری را به لوله حاوی محیط Trypticase Soy Broth (TSB) منتقل کرده و سپس آن را به مدت ۸-۲ ساعت در دمای ۳۷°C قرار دادیم تا باکتری ها رشد کرده و به فاز لگاریتمی برسند سپس کدورت محیط مایع میکروبی با استاندارد ۰/۵ مک فارلند مقایسه شد و توسط سواب استریل از این سوسپانسیون میکروبی استاندارد در سطح محیط مولر هیتون آگار به روش سفرفه ای کشت داده شد و پس از حدود ۱۵ دقیقه و حصول اطمینان از خشک شدن سطح محیط کشت یک نوار Etest MBL در سطح آگار قرار داده و پلیتها در ۳۷°C به مدت ۱۶ تا ۱۸ ساعت انکوبه گردیدند.

زمانیکه رشد باکتریایی به طور واضحی در روی پلیت نمایان گردد، خواندن MIC (Minimum Inhibitory Concentration) IP و IPI ارزش دارد. در جائیکه هاله عدم رشد مربوطه استریپ را قطع کرده است، عدد روبروی محل تقاطع منطقه عدم رشد با نوار بعنوان MIC در نظر گرفته می شود. در تفسیر Etest MBL اگر نسبت IP MIC به IPI بزرگتر یا مساوی ۸ شود بیانگر تولید متالوبتالاکتاماز می باشد و همچنین اگر یک ناحیه اضافی به نام (phantom zone) بین قسمتهای IPI و IP مشاهده شود و یا هاله عدم رشد IP یا IPI در انتهای باریک

بتالاکتامها ایجاد شده اند محسوب می شود که این بدلیل طیف وسیع فعالیت آنها و پایداری شان در برابر اکثر آنتی بیوتیکهای بتالاکتاماز می باشد (۳). مقاومت به کرباپنمها در گونه های غیر تخمیری مانند سودوموناس آئروژینوزا بیشتر مشاهده شده است که شایعترین مکانیسم های مقاومت به دلیل کاهش نفوذ دارو و تولید بتالاکتامازهای هیدرولیزکننده کرباپنمها می باشد (۴،۵). گزارشاتمی حاکی از توانایی متالوبتالاکتامازها (MBLs) در هیدرولیز کرباپنمها در دست است و سوشهای سودوموناس آئروژینوزا حامل ژنهای متالوبتالاکتاماز یک تهدید کلینیکی جدی می باشند (۶). سودوموناس آئروژینوزا تولید کننده متالوبتالاکتاماز اولین بار از ژاپن در سال ۱۹۹۱ گزارش شد و پس از آن از نواحی مختلف دنیا شامل آسیا، اروپا، استرالیا، آمریکای شمالی و جنوبی شناسایی و گزارش گردیده است (۷،۸). متالوبتالاکتامازها در کلاس B طبقه بندی Ambler و گروه ۳ از طبقه بندی Bush و همکاران جای دارند که به کاتیونهای دو ظرفیتی (مانند فلز روی) بعنوان کوفکتور برای فعالیت آنزیمی خود نیاز دارند (۴،۶). متالوبتالاکتامازها آنزیمهایی هستند که توسط کروموزومها و یا پلاسمیدها کد می گردند و طیف سوبسترای وسیعی دارند به طوریکه همه بتالاکتامها، به جز مونوباکتام آزترونیام را هیدرولیز می کنند. متالوبتالاکتامازها در *In vitro* توسط شلاتورهای فلزی مانند اتیلن دی آمین تتراسیتیک اسید، سدیم مرکاپتواسیتیک اسید و ۲- مرکاپتوپروپیونیک اسید مهار می گردند اما توسط مهار کننده های بتالاکتاماز نظیر سولباکتام، تازوباکتام و یا کلوالانیک اسید مهار نمی شوند. آنزیم های متالوبتالاکتاماز بر اساس ساختمان مولکولی به چهار گروه با نامهای IMP, VIM, SPM, GIM تقسیم می شوند (۹،۱۰،۱۱). در تحقیق حاضر فراوانی تولید متالوبتالاکتاماز در سویه های سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمپینم توسط روش Etest MBL ارزیابی شد. همچنین از روش مولکولی PCR برای تایید انواع VIM و IMP متالوبتالاکتاماز استفاده گردید و شیوع این آنزیمها در ایزوله های کلینیکی سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمپینم در طول سالها ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۵ مورد بررسی قرار گرفت.

مواد و روش ها:

سوشهای باکتریایی: در این تحقیق از ۱۰۰ ایزوله کلینیکی سودوموناس آئروژینوزا، به دست آمده از ۱۰۰ بیمار مبتلا به عفونتهای سوختگی بستری در بیمارستان سوانح و سوختگی طالقانی اهواز، که در آزمایشگاه تعیین هیت شده بودند استفاده شد. جهت تشخیص این ایزوله ها از سایر باکتری های گرم منفی و حصول اطمینان از جنس و گونه باکتری تستهای بیوشیمیایی استاندارد انجام گرفت. این تستها شامل رشد

شونده بیضی مهاری دچار تغییر شکل گردند بدون در نظر گرفتن نسبت IP MIC به IPI تولید کننده متالوبتالاکتاماز تلقی می گردند (۵).

تعیین ژن متالوبتالاکتاماز:

جهت استخراج DNA باکتری (کروموزومی و پلاسمیدی)، از روش جوشانیدن ساده (boiling) استفاده شد. ابتدا ۲ تا ۳ کلنی از محیط کشت برداشت نموده و در ۵۰۰µl آب مقطر استریل درون میکروتیوپهای اپندروف حل کرده و پس از ورتکس نمودن، محلول حاصل را به مدت ۱۰ دقیقه در بن ماری جوش قرار داده و در خاتمه میکروتیوپها را به مدت ۱۰ دقیقه در دور ۱۲۰۰۰g میکروفیوژن نموده و از محلول رویی آنها برای انجام تست PCR استفاده گردید (۹). جهت تکثیر DNA استخراج شده با استفاده از واکنش PCR، ترکیب مخلوط اصلی با حجم ۲۵ میکرولیتر به ترتیب زیر بود:

بافر PCR ۲/۵ میکرولیتر، مخلوط dNTP ۰/۶۲۵ میکرولیتر، کلرید منیزیم ۵۰ میلی مولار ۰/۷۵ میکرولیتر، آنزیم Taq پلیمرز ۰/۴ میکرولیتر، ۰/۵ میکرولیتر از هر پرایمر، DNA الگو ۵ میکرولیتر و آب مقطر ۱۴/۳ میکرولیتر.

برنامه PCR برای ۳۰ سیکل تکثیر به دستگاه ترموسیکلر (BioRad, Italy) داده شده شامل مراحل زیر بود (۱۰).

مرحله اولیه جداسازی یا باز شدن دو رشته به مدت ۵ دقیقه در ۹۴ درجه سانتی گراد، مرحله باز شدن دو رشته به مدت ۱ دقیقه در ۹۴ درجه سانتی گراد (Denaturing Step)، مرحله اتصال پرایمرها به مدت ۱ دقیقه در ۵۴ درجه سانتی گراد (Annealing Step) و مرحله طویل شدن یا ساخته شدن رشته هدف به مدت ۱/۵ دقیقه در ۷۲ درجه سانتی گراد (Extension Step). محصولات PCR توسط الکتروفورز با ژل آگاروز ۱/۵ درصد در بافر TBE بررسی گردیدند. ژلها با اتیدیوم بروماید رنگ آمیزی شدند و سپس محصولات PCR با نور UV مشاهده گردیدند. در این تحقیق از دو سری پرایمر اختصاصی، مربوط به دو ژن bla_{IMP} و bla_{VIM} متالوبتالاکتاماز سودوموناس آئروژینوزا به شرح زیر استفاده گردید (۹). پرایمرها از شرکت Roche، آلمان، خریداری شدند. لازم به ذکر می باشد در این تحقیق از سویه سودوموناس آئروژینوزا متالوبتالاکتاماز مثبت که از دانشگاه تربیت مدرس تهیه گردید به عنوان کنترل مثبت استفاده شد و در قسمت PCR از آب مقطر به عنوان کنترل منفی استفاده گردید.

P. aeruginosa bla IMP primers (587bp)

- 1) 5'- GAAGCGTTTATGTTTCAT AC -3'
- 2) 5'- GTATGTTTCAAGAGTGAT GC -3'

P.aeruginosa bla VIM primers (382bp):

- 1) 5'- GTTTGGTCGCATATCGCA AC -3'
- 2) 5'- AATGCGCAGCACCAGGAT AG -3'

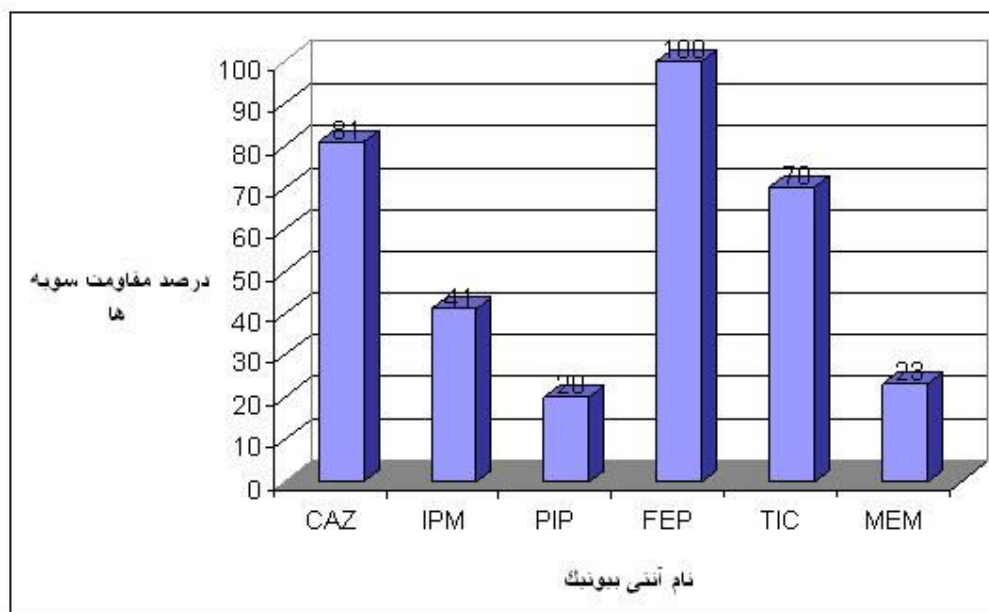
یافته ها:

نتایج حاصل از آنتی بیوگرام به روش کربی - بائر بر روی ۱۰۰ ایزوله سودوموناس آئروژینوزا جدا شده از بیماران دارای عفونتهای سوختگی از قرار زیر بود: ۲۰٪ ایزوله ها مقاوم به پیراسیلین (PIP)، ۲۳٪ مقاوم به مروپنم (MEM)، ۴۱٪ مقاوم به ایمینیم (IPM)، ۷۰٪ مقاوم به تیکارسیلین (TIC)، ۸۱٪ مقاوم به سفتا زیدیم (CAZ) و ۱۰۰٪ مقاوم به سفیم (FEP) بودند (نمودار ۱).

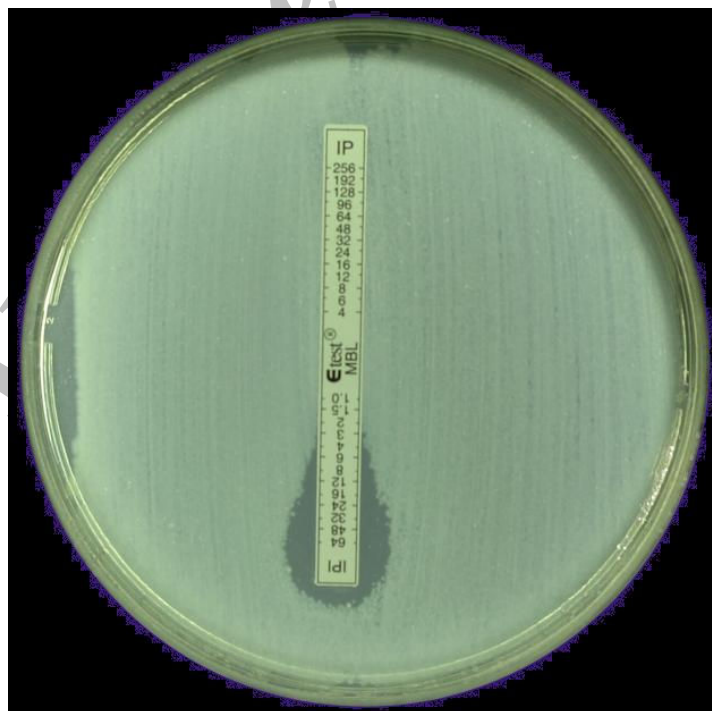
در غربالگری برای تولید متالوبتالاکتاماز در ایزوله های سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمینیم توسط روش Etest MBL از ۴۱ ایزوله مقاوم، ۸ ایزوله (۱۹/۵۱٪) مثبت شدند. بیشترین تعداد ایزوله های مقاوم به ایمینیم (۴۸/۷۸ درصد) دارای الگوی مشابه شش مقاومتی بودند (شکل ۱).

تمام ایزوله های کلینیکی سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمینیم توسط PCR، با استفاده از پرایمرهای اختصاصی، برای وجود ژنهای VIM و IMP متالوبتالاکتاماز تست شدند. از ۴۱ سویه سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمینیم که در طول این دوره تحقیق جداسازی گردیدند، ۸ ایزوله ای (۱۹/۵۱٪) که با روش Etest MBL مثبت شدند با آزمایش PCR نیز برای ژن bla_{VIM} با استفاده از پرایمرهای اختصاصی آن مثبت بودند و ایزوله ای که دارای ژن bla_{IMP} باشد شناسایی نشد. ۳۳ ایزوله باقیمانده (۸۰/۴۹٪) برای هر دو ژنهای VIM و IMP متالوبتالاکتاماز منفی بودند (شکل ۲).

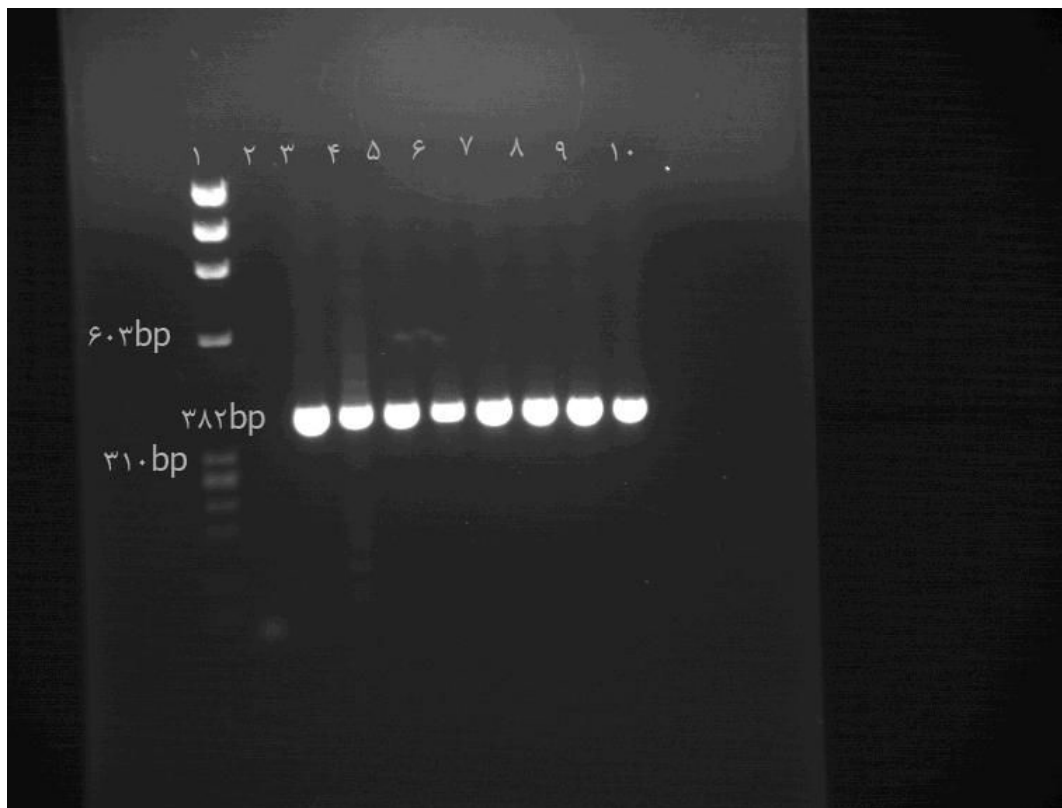
نمودار ۱. درصد مقاومت سویه‌های سودوموناس آئروژینوزا جدا شده از عفونت‌های سوختگی را نسبت به آنتی بیوتیک‌های استفاده شده

شکل ۱. نوار Etest MBL برای تعیین ایزوله های تولید کننده متالوبتالاکتاماز

شکل ۲. ژل حاوی نمونه های PCR شده

۱- DNA ladder (Hae III)

۲- کنترل منفی (آب مقطر)

۳- کنترل مثبت (سویه تهیه شده از دانشگاه تربیت مدرس)

۴- ۱۰-۴ نمونه های بیماران

بحث:

افزایش، در طی سالهای گذشته شناسایی شده اند و سویه های تولید کننده این آنزیمها مسئول عفونتهای بیمارستانی طولانی مدت همراه با عواقب جدی هستند. یک ایزوله تولید کننده متالوبتالاکتاماز در محیط بیمارستان باعث مشکلاتی در درمان بیماران می گردد و به همین دلیل یک نگرانی جدی برای شخص کنترل کننده عفونت بخصوص در واحدهای سوختگی می باشد. در مطالعه ای که در ژاپن صورت گرفته، نشان داده شده است که بیماران عفونی شده با سودوموناس آئروژینوزا تولید کننده متالوبتالاکتاماز جهت درمان آنتی بیوتیکهای مختلف دریافت می کنند و همچنین مرگ و میر

سوشهای سودوموناس آئروژینوزا تولید کننده متالوبتالاکتاماز یک تهدید کلینیکی جدی می باشند که موجب نگرانی پزشکان درمان کننده عفونتهای ایجاد شده توسط این باکتریها گردیده است. IMP- 1 اولین متالوبتالاکتاماز شناخته شده در سودوموناس آئروژینوزا می باشد و به دلیل خطر بالقوه گسترش سریع IMP به دیگر گونه های باکتریایی نگرانی بزرگی را به وجود آورده است. متالوبتالاکتامازها از ایزوله های کلینیکی، در نقاط مختلف جهان و با شیوع در حال

ناشی از عفونت توسط این نوع باکتریها بیشتر از آنچه توسط سودوموناس آئروژینوزا متالوبتالاکتاماز منفی رخ می دهد، می باشد(۹) با توجه به اینکه سودوموناس آئروژینوزا یک پاتوژن فرصت طلب در بیماران با نقص سیستم ایمنی می باشد و عامل مهم عفونتهای بیمارستانی و سوختگی محسوب می گردد، بنابراین تعیین دقیق و گزارش سریع چنین آنزیمهایی هم از لحاظ اپیدمیولوژیک و هم به منظور کمک به پزشک در انتخاب آنتی بیوتیک مناسب جهت درمان موفق بیماران، کنترل کردن گسترش ایزوله های مقاوم به چند دارو و جلوگیری از انتشار چنین عفونتهایی در بیمارستانها، ارزشمند خواهد بود با شیوع در حال افزایش باسیلهای گرم منفی تولید کننده متالوبتالاکتاماز در بسیاری از کشورها، تستهای ساده و دقیق برای شناسایی سویه های تولید کننده این آنزیمها لازم هستند. نوارهای Etest MBL بر اساس ترکیبی از یک سوبسترا بتالاکتام و یک بتالاکتام با مهار کننده متالوبتالاکتاماز برای شناسایی و تعیین این آنزیمها، طراحی شده اند. این نوارها توانایی تعیین کردن متالوبتالاکتاماز، هم کروموزومی و هم پلاسمیدی، را در باکتریهای هوازی و بیهوازی دارا می باشند. همه آزمایشگاههای میکروبیولوژی باید به طور روتین تولید کننده های MBL را تعیین نمایند و روش Etest MBL می تواند به این منظور استفاده شود(۵).

در این مطالعه نیز سویه های تولید کننده متالوبتالاکتاماز با روش Etest MBL تعیین شدند. سویه های مثبت به سفتازیدیم، سفپیم و تیکارسیلین نیز مقاومت نشان دادند اما سطح مقاومتشان به مروپنم و پیپراسیلین متفاوت بود.

تایید با روش PCR برای وجود ژنهای متالوبتالاکتاماز یک مرحله مهم می باشد(۹). در این تحقیق ما همچنین از آزمون PCR برای تایید سودوموناس آئروژینوزا تولید کننده MBL استفاده نمودیم. پرایمرهای طراحی شده برای تعیین ژنهای VIM و IMP متالوبتالاکتاماز، به منظور حساسیت و ویژگی آنها، با استفاده از DNA الگو تهیه شده از سویه کنترل مثبت آزمایش شدند و

آزمون PCR نتایج روش Etest MBL را تایید نمود در مطالعه ای که توسط Park و همکاران در سال ۲۰۰۳ در کره انجام گرفت از ۹۹ ایزوله کلینیکی سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمپینم، ۳۱ ایزوله با روشهای فنوتیپی متالوبتالاکتاماز مثبت بودند در حالیکه با روش PCR، ۲۹ ایزوله ژن VIM و ۲ ایزوله دیگر ژن IMP را داشتند. این محققین گزارش کردند که VIM یک

متالوبتالاکتاماز مهم در سودوموناس آئروژینوزا در بیمارستانهای کره می باشد(۱۳).

در مطالعه ای که توسط Luzzaro و همکاران در سال ۲۰۰۴ در ایتالیا انجام شد، نشان دادند که از ۸۲ سویه سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمپینم ۴ سویه با روش Etest MBL و PCR متالوبتالاکتاماز مثبت بودند و نتایج PCR آشکار کرد که هر ۴ سویه ژن VIM را داشتند این محققین بیان کردند که سویه های سودوموناس آئروژینوزا تولید کننده متالوبتالاکتاماز، موارد مهمی از سویه های مقاوم به ایمپینم در بین گونه های جدا شده از بیماران می باشند(۱۴).

در مطالعه دیگری که توسط Kim و همکاران در طول سالهای ۲۰۰۵ صورت گرفت از ۱۱۶ ایزوله کلینیکی سودوموناس آئروژینوزا مقاوم به ایمپینم، ۲۲ ایزوله با روش Etest MBL متالوبتالاکتاماز مثبت بودند در حالیکه با روش PCR، ۲۱ ایزوله ژن VIM را داشتند و یک ایزوله باقیمانده از نظر ساختمان مولکولی کلاس بندی نشد(۱۵).

نتیجه گیری :

همه آزمایشگاههای میکروبی شناسی باید قادر باشند سویه های سودوموناس آئروژینوزا تولید کننده متالوبتالاکتاماز را از سویه هایی که از مکانیزمهای دیگری برای مقاومت به کرباپنمها استفاده می کنند تشخیص دهند. شناسایی و تعیین اولیه سودوموناس آئروژینوزا تولید کننده MBL ممکن است از گسترش سویه های مقاوم به چند دارو جلوگیری نماید. در غیاب عوامل جدید برای درمان عفونتهای ایجاد شده توسط باکتریهای گرم منفی مقاوم به داروهای متعدد، در آینده نزدیک گسترش کنترل نشده تولید کننده های متالوبتالاکتاماز ممکن است به شکست درمان و در نتیجه افزایش عفونت و مرگ و میر منتهی گردد. بنابراین لازم است همه ایزوله های سودوموناس آئروژینوزای مقاوم یا غیر حساس به ایمپینم، به طور روتین برای تولید متالوبتالاکتاماز با استفاده از روشهای موجود غربالگری شوند.

تقدیر و تشکر:

این تحقیق با استفاده از بودجه طرح های تحقیقاتی معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور انجام گرفته که مولفین مراتب سپاس خود را اعلام می دارند. با تشکر فراوان از پرسنل محترم آزمایشگاه بیمارستان طالقانی اهواز که در تهیه نمونه مارا یاری دادند.

1. Brooks GF, Butel JS, Morse SA. Jawetz, Melnick and Adelberg's Medical Microbiology. London: Lang Basic Science . 2004; pp: 262-267.
2. Aoki S, Hirakata Y, Kondoh A, Gondoh N, Yanagihara K, Miyazaki Y, *et al.* Virulence of metallo beta lactamase producing *Pseudomonas aeruginosa* *In vitro*. *Antimicrob. Agents Chemother* 2004; **48**: 1876-1878.
3. Lee K, Lim YS, Yong D, Yum JH, Chong Y. Evaluation of the hodge test and imipenem-EDTA double disk synergy test for differentiating metallo beta lactamase producing isolates of *Pseudomonas* spp and *Acinetobacter* spp. *J Clin Microbiol* 2003; **41**:4623-4629.
4. Senda K, Arakawa Y, Lchiyama S, Nakashima K, Ito H, Ohsuka S, *et al.* PCR detection of metallo beta lactamase gene(bla_{IMP}) in gram negative rods resistant to broad spectrum beta lactams. *J Clin Microbiol* 1996; **34**: 2909-2913.
5. Walsh TR, Bolmstrom A, Qwarnstrom A, Gales A. Evaluation of a new Etest for detection metallo beta lactamases in routine clinical testing. *J Clin Microbiol* 2002; **40**: 2755-2759.
6. Senda K, Arakawa Y, Nakashima K, Ito H, Ichiyama S, Shimokata K, *et al.* Multifocal outbreaks of metallo beta lactamase producing *Pseudomonas aeruginosa* resistant to broad spectrum beta lactams including carbapenems. *Antimicrob Agents Chemother* 1996; **40**:349-353.
7. Mendiratta DK, Deotale V, Narang P. Metallo beta lactamase producing *Pseudomonas aeruginosa* in a hospital from a rural area. *Indian J Med Res* 2005; **121**: 701-703.
8. Henrichfreise B, Wiegand L, Sherwood KJ, Wiedemann B. Detection of VIM-2 metallo beta lactamase in *Pseudomonas aeruginosa* from Germany. *Antimicrob Agents Chemother* 2005; **49**: 1668-1669.
9. Pitout JDD, Gregson DB, Poirel L, McClure JA, Le P, Church DL. Detection of *Pseudomonas aeruginosa* producing metallo beta lactamases in a large centralized laboratory. *J Clin Microbiol* 2005; **43**: 3129-3135.
10. Helfand MS, Bonomo RA. Current challenges in antimicrobial chemotherapy: the impact of extended-spectrum beta lactamases and metallo beta lactamases on the treatment of resistant Gram-negative pathogens. *Curr Opin Pharmacology* 2005; **5**: 452-458.
11. Arakawa Y, Shibata N, Shibayama K, Yugi T, Fujiwara H, *et al.* Convenient test for screening metallo beta lactamases producing gram negative bacteria by using thiol compounds. *J Clin Microbiol* 2000; **38**: 40-43.
12. Forbes BA, Sahm DF, Weissfeld AS. *Diagnostic Microbiology*. 11th ed. Missouri: Mosby company. 2002; pp: 389-391.
13. Park JJ, Oh EJ, Lee S, Kim SI, Park YJ, Kang MW and *et al.* Prevalence of metallo beta lactamase among *Pseudomonas aeruginosa* and *Acinetobacter baumannii* in a Korean university hospital and comparison of screening methods for detecting metallo beta lactamase. *J Microbiol Methods* 2003; **54**:411-418.
14. Luzzaro F, Endimiani A, Docquier JD, Mugnaioli C, Bonsignori M, Amicosante G, *et al.* Prevalence and characterization of metallo-beta-Lactamases in clinical isolates of *Pseudomonas aeruginosa*. *Diagn. Microbiol Infect Dis* 2004; **48**:131-135.
15. Kim IS, Lee NY, Ki CS, Oh WS, Peck KR, Song JH. Increasing prevalence of imipenem-resistant *Pseudomonas aeruginosa* and molecular typing of metallo-beta-lactamase producers in a Korean hospital. *Microb Drug Resist* 2005; **11**: 355-359.